

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXXII.

ČÍSLO 7

JÚL 2024

Prorok

Noc kostolov- Tvorba komunity - Sviatosť birmovania - Noví kňazi
Rekonštrukcia v kostole - Rozlúčka s kaplánom - Prorocké poslanie

Slávnosť Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi, 30. mája 2024

Len na vonkajšie použitie!

Sem-tam používam esenciálne oleje - oregánový (ten vraj pomáha zlepšiť imunitu) a okrem neho aj eukalyptový a čajovníkový. Dávam si ich do lavóra s teplou vodou ako kúpeľ na nohy. Nie všetky sa však dajú užívať aj vnútorne. Je na nich nápis: „Nepoužívajte vnútorne!“ alebo „Nie je určené na vnútorné užívanie!“

Definícia slova prorok by vo veľmi zjednodušenej podobe mohla znieť: Človek, ktorý vie v Božej pravde posudzovať súčasné veci a aj veci budúce, a môže pôsobením Ducha Svätého dokonca vidieť alebo povedať, čo je pre oči iných utajené (napr. prorok Daniel a sen kráľa Nabuchodonozora, Jozef a faraónov sen...). Aj Mojžiš je označovaný za proroka. Je to človek, ktorému Boh „prepožičiava svoje oči“.

Kto z nás by nechcel byť prorokom? A skoro všetci sa niekedy ako proroci správame, ale s jedným problémom: „Nie je určené na vnútorné užívanie!“, „Nepoužívajte vnútorne!“

Svätý Anton Veľký, ktorého sa báli démoni pre jeho svätosť, okrem iného varuje svojich poslucháčov pred pascou diavla, ktorou je poznanie vecí prichádzajúcich. Hovorí: „Takých veštíeb nie je treba si všímať, ani sa netreba namáhať a zapierať, aby sme predom poznali budúcnosť, ale skôr aby sme sa dobrým spôsobom zapáčili Bohu. Je dobré sa modliť a prosiť Boha, aby nám pomohol zvíťaziť nad diablom. A keď budeme raz potrebovať spoznať budúce veci, očist'me svoju myseľ, verím totiž, že duša úplne čistá a verná prirodzenosti nadobudne takto ostrosti a uvidí viac a hlbšie ako démoni, pretože Pán jej to ukáže.“ (Sv. Atanáz Alexandrijský, Životopis sv. Antona Veľkého, 34. kapitola)

Naše „proctvá“, na ktoré sme takí bohatí, sú akoby proctvom Kaifášovým (Jn 11,50-51). Neprihášajú zmenu nášho srdca, nezjednocujú nás s Bohom. Ved' Boh môže otvoriť ústa aj oslici, aby prehovorila (Num 22,28). Teda hoci aj niečo vidíme alebo povieme z pravého vnuknutie Svätého Ducha, to neznamená, že

som aj naplnený Svätým Duchom! My sa usilujme o vnútornú pravdu - získavajme skrúsené srdce zbavené falošnej predstavy o sebe, očistené slzami ľútosti nad samým sebou. Iba takéto srdce umožňuje hľadieť na Boha - „Blažení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha“ (Mt 5,8) -, a v tomto pohľade mu môže Boh dať vidieť to, čo vidí len On.

Luhár a otec lži (Jn 8,44) nám nikdy neponúkne nič, čo by malo zmeniť naše srdce. Núka ľahšiu cestu: „Bez námah, stačí ti len otvoriť ústa, mať pocit múdrosti, ihneď môžeš žasnúť, ako pravdivo rozprávaš. Venuj svoju pozornosť veciam vonkajším, a nie vnútorným. Rozmýšľaj nad pravdami o inom človeku, ale nie o sebe. Posudzuj svetové diania, ale nie otcovia klamstva ide o to, aby sme ostali živočíšni, no zároveň si myslieť, že sme duchovní. Lebo: „Živočíšny človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu bláznovstvom a nemôže ich pochopiť, lebo ich treba duchovne posudzovať. No duchovný posudzuje všetko.“ (1 Kor 2,14-15) A aký je to duchovný človek? Apoštol Pavol odpovedá: „My však máme Kristovo zmýšľanie“ (1 Kor 2,16), ktorý sa „pre lásku k človeku upokoril až na smrť na kríži“ (Flp 2,8). Lásku, pokora, obeta seba samého ...

Naše rodiny a svet netrpia pre nedostatok prorokov, ale trpia nedostatkom tých, ktorí zjavujú Krista vo svojom živote (Gal 1,15). Začnime Svätého Ducha „užívať“ vnútorne. On nie je len na vonkajšie použitie.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Povolanie pápež

V stredu 29. mája navštívili naši farníci Divadlo Andreja Bagara v Nitre. Muzikál Povolanie pápež sa viacerí rozhodli pozrieť si po prvýkrát, iní už druhý raz a niektorí aj po tretíkrát. Stihli sme to na poslednú chvíľu - po 124 reprízach bolo toto predstavenie predposledné.

Keďže do Nitry sme prišli v predstihu, mali sme čas aj na prechádzku po meste, návštevu piaristického kostola, posedeli sme si na pešej zóne či ochutnali výbornú zmrzlinu. No s príchodom šiestej hodiny sa už všetci presúvali do priestorov divadla. Život svätého pápeža Jána Pavla II. v podaní vyše stočlenného súboru je úžasne spracovaný a okamžite vtiahne diváka do deja. Herci nesklamali, všetci hrali na sto percent. Ozaj fantastický zážitok. Herec Ján Gallovič bol v hlavnej úlohe taký presvedčivý, že chvíľami sa divákovi zdalo, akoby pred nimi stál sám Ján Pavol II.

Ján Gallovič je veľmi obsadzovaný herec. Podľa toho, kedy má čas on, sa plánujú aj predstavenia. Postavu pápeža hral s plným nasadením. Naozaj obdivuhodný človek. Na otázku jedného novinára, čo pre neho znamená pretvárať svet, odpovedal nasledujúcimi slovami:

„Robiť si dobre svoju robotu. Znamená to byť poctivý a dôsledný v tom, čo robím. Divadlo nepovažujem za sieň slávy. Dramatické postavy, to je koncentrovaná životná skúsenosť. My to ľuďom ponúkame, aby sa poučili. Takto pretváram svet a vidím zmysel toho, čo robím. Byť užitočný pre niekoho iného. To, čo hovorí aj Ján Pavol II. - že bolesť má zmysel. Vďaka tomuto kon-

centrovanému posolstvu ľudia odchádzajú z divadla nesmierne posilnení a povzbudení žiť ďalej a pasovať sa s problémami.“

Je to nielen úžasný herec, ale aj vzácný človek. Môžeme sa od neho veľa naučiť.

A nakoniec jedno krásne a nadčasové posolstvo pre mladých ľudí od Jana Pavla II. z jeho návštevy v roku 1995 na Slovensku, ktoré Ján Gallovič citoval počas predstavenia:

„Nezamieňajte si slobodu s individualizmom. Neexistuje sloboda bez lásky k iným - je to tak, to značí amen. Ale ešte to nie je amen. Kresťania žijú slobodu ako službu, je to tak. Viera vždy chráni pravú slobodu a odsudzuje fyzické aj morálne otroctvo. Jestvuje otroctvo spôsobené inými, ale aj otroctvo, ktoré si človek zapričiňuje sám. Mládež Slovenska, nedajte sa opantať ideológiou falošnej slobody. Falošná sloboda v mene zdanlivého šťastia šíri len indiferentizmus a relativizmus. Vy tomu rozumiete, učíte sa po latinsky. Patriotizmus áno, nacionalizmus nie. Rozdielnosť kultúr je bohatstvo, ktoré treba spravovať. Odvrhnite každé pokušenie násilia a rasizmu. Drahí chlapci a dievčatá, slúžte životu, a tak nasledujte Krista, ktorý prišiel, aby život mali všetci a mali ho v plnosti.“

Elena Cagáňová

Staré Hory pod taktovkou nášho dekanátu

Príprava programu na prvú júnovú fatimskú sobotu na Starých Horách (1. júna 2024) pripadla na náš dekanát. V predstihu sa všetci pripravovali, delili sa úlohy - muži na prenesenie sochy Panny Márie z kostola k Studničke, ženy na modlitbu ruženca, čítanie počas svätej omše a Bartolomejčatá si cvičili svoje hlasy.

Keď nám v sobotu ráno vodič autobusu oznámil, že autobus má defekt a bude opravený najskôr o desiatej, nebolo nám veru do smiechu. Zanedlho sme mali

odchádzať, takmer 60 ľudí bolo prichystaných putovať na Staré Hory. Všetky autobusy v okolí boli obsadené. Jednoducho beznádejná situácia.

Už sme zabezpečovali autá, nech sa aspoň Bartolomejčatá dostanú na Staré Hory, ale odrazu sa stal zázrak. Pán nám poslal iný autobus! Neuveriteľné! Trochu menší, ale takmer všetci sme sa zmestili. Traja pútnici sa odviezli v aute s pánom farárom. Keď autobus s malým meškaním dorazil na Staré Hory, pán farár nás už čakal a vydal potrebné pokyny. Bazilika bola takmer plná, ale zmestili sme sa. Speváci šli na chórus a niektorí ľudia zostali sedieť vonku na slniečku.

Po adorácii a modlitbe ruženca sa začala svätá omša za účasti veľkého množstva kňazov. Slávnostnú kázeň predniesol generálny vikár Branislav Koppal. Počas svätej omše zazneli hlasy našich úžasných spevákov. Bola to krásna slávnosť, Panna Mária Starohorská mala určite veľkú radosť. Ďakujeme všetkým, ktorí boli s nami - osobne alebo duchovne!

Text a foto: Elena Cagaňová

Noc kostolov aj v našej farnosti

Predstaviť chrámový priestor z iného než liturgického pohľadu a otvoriť chrámy širokej verejnosti - to je cieľom medzinárodného podujatia Noc kostolov, ktorého 14. ročník sa konal na Slovensku 7. júna 2024. Tento rok ho podporila i Ekumenická rada cirkví.

K podujatiu sa pridala aj naša farnosť, ktorá v spolupráci s mestom Prievidza pozvala všetkých ľudí dobrej vôle do farského Kostola sv. Bartolomeja. Veriaci i neveriaci mali možnosť vnímať kostol ako umelecký a historický priestor aj vďaka pripravenému programu.

Hudobné a spevácke vystúpenia si pripravili detský spevácky zbor, žiaci a pedagógovia Súkromnej ZUŠ eškola Prievidza. S hudobným programom sa pridala Komorný sláčikový orchester Základnej umeleckej školy Ladislava Stančeka, Prievidza. Kunsthistorička Barbora Matáková v dvoch častiach rozprávania priblížila svätého Bartolomeja vo výzdobe farského kostola a Helena Elza Dadíková vystúpila s krátkou prednáškou o cirkevnej hudbe. Večer naplnený umením a spoznávaním

nových vecí bol príjemným spestrením začiatku leta. Ďakujeme aj touto cestou všetkým, ktorí podujatie pripravili a prispeli do bohatého programu.

Text a foto: Alojz Vlčko

Stojí za to investovať úsilie do tvorby komunity?

Od piatku 7. júna do nedele 9. júna prebiehala v priestoroch Piaristickej spojenej školy F. Hanáka duchovná obnova PIAR komunity s názvom „Aby sme počúvali tvoj hlas“. Spoločenstvo PIAR postupne transformuje svoje aktivity s ohľadom na vekové kategórie členov (tvoria ho tínedžeri, mladé rodiny a mladé manželské páry, ale aj rodičia tínedžerov), avšak jedenkrát v roku organizuje duchovnú obnovu pre všetkých členov od najmladších až po najstarších. Preto paralelne s programom duchovnej obnovy bola zabezpečená i detská služba.

Bez ohľadu na vek každý sa ocitol pred otázkami: Dokážem počúvať? Počúvať bez radenia, komentovania, súdenia a prehrávania si vlastných myšlienok v hlave či prevzatia pozornosti na seba? Som ochotný stať sa zraniteľným a zariskovať? Dôverujem, že je možné vytvoriť komunitu z rôznych ľudí, ktorí sa poznajú viac či menej? Zvládnem byť i v tichu a vnímať tlkot vlastného srdca? Počúvať v tichu Boží hlas? Veriť, že Duch Svätý je prítomný tam, kde sú dvaja alebo traja zidení v Božom mene? Priznať si pred sebou, Bohom i v komunite svoje zlyhanie a bolesti? Som ochotný priniesť seba a vzdať sa svojho „nepravého JA“, nechať sa premeniť, vstať a vykročiť k zrelosti a byť autentickým?

Semináre tvorby spoločenstva (Community Building) navrhol Scott Peck a na Slovensku sa organizujú od roku 2019 pod vedením jeho žiaka Edwarda Groodyho. V rozhovore pre Postoj Groody uvádza, že v pravých komunitách ide o hĺbku. Je potrebné sa naučiť princípy a pravidlá a trpezlivo napriek svojim zraneniam ich opakovať, kým sa nám nestanú prirodzenými. Nástroje a návody na tvorbu komunity máme v rukách. Otázkou je, či ich využijeme a vytrváme v nich, i keď sa nám to možno nepodarí tak rýchlo a takým spôsobom, ako si to predstavujeme.

Text: Anežka Kútiková
Foto: Peter Melicherčík

Dary Ducha Svätého prijalo 110 birmovancov

V nedeľu 16. júna prijalo vo farskom Kostole sv. Terézie z Lisieux sviatosť birmovania 110 birmovancov z farností Prievidza-mesto, Prievidza-Zapotôčky a z piaristickej školy. Sviatosť im udelil banskobystrický diecézny biskup, Mons. Marián Chovanec.

Otec biskup vo svojej homílii zdôraznil symboliku Ducha Svätého ako nositeľa ohňa, ktorý dáva nášmu životu svetlo, teplo a silu. „Neznamená to, že keď prijmem dary Ducha Svätého, už sa nebudem musieť učiť angličtinu. Ale dostanem svetlo do rozhodnutí sa pre správne hodnoty; teplo lásky do vzťahu k iným ľuďom a aj silu v podobe vernosti a vytrvalosti,“ zdôraznil.

Na slávnosti bol okrem kňazov zo Zapotôčiek (pán dekan Libor Straka a pán kaplán Martin Mičko) prítomní aj kňazi z farnosti Prievidza-mesto (pán kaplán Pavol Škovránek) a piaristi - pátri Matúš Palaj, SchP, a Peter Valachovič, SchP. Otec biskup vyzdvihol ich jednotu a spoluprácu nielen pri príprave tejto slávnosti. „Ved' keby už kňazi nespolupracovali, aký obraz o našej Cirkvi by to svetu ukazovalo?“ povedal. „Pokračujte v tom aj naďalej!“

Text: Petra Humajová
Foto: Mária Melicherčíková

Služobník neba

Som len obyčajný, hriešny človek. Nevedel som, čo Pán odo mňa chce. „Mám byť na mieste, kde som?“ pýtal som sa v nedeľu 16. júna sám seba. „Ási áno,“ odpovedal som si.

Šiel som ministrovat' na birmovku do farnosti Prievidza-Zapotôčky, hoci som z Nitrianskej diecézy. Otec biskup Mons. Marián Chovanec nám všetkým podal ruku - pravdaže, aj mne. Povedal mi, že je rád, že som tu.

Po svätej omši sa prihováral ministrom. Povedal som mu: „Ja nemôžem byť nikým.“ On mi povedal: „Môžeš byť služobníkom neba.“

Uvedomil som si, že je to naozaj tak. Služobník neba plní Božiu vôľu, a to môže každý. Pomôžme aj iným našou službou kráčať priamou cestou do neba.

Radoslav Cagaň

Naša diecéza má štyroch nových kňazov

V sobotu 22. júna sme boli svedkami nádhерnej slávnosti. Diecézny biskup Mons. Marián Chovanec vysvätil v Kostole Nanebovzatia Panny Márie v Banskej Bystrici pre službu v diecéze štyroch diakonov za kňazov. Boli to: Pavol Kordík z farnosti Sklené Teplice, ktorý rok pôsobil ako diakon vo farnosti Prievidza-mesto; Oto Dokoupil z farnosti Sliač; Martin Lenhart z farnosti Prievidza-Veľká Lehôtka a Zoltán Višťan z farnosti Ipeľské Predmostie.

V úvode svätej omše diecézy biskup povedal: „K radostiam každej diecézy patrí to, že môže zbierať plody kňazských povolání.“ Vo svojej homílii sa vrátil k nedávnej návšteve Ad limina apostolorum a priblížil prítomným odporúčania, ktoré slovenským biskupom adresoval Svätý Otec František počas ich osobnej audiencie.

Podľa pápeža Františka je povolanie biskupa a kňaza založené na vzťahoch. Vzťah s Bohom - to je ako pastier idúci pred stádom. Kňaz musí mať dobrý vzťah s Bohom, to je základ. Dobrý vzťah so svojimi spolubratmi symbolizuje pastier idúci v strede stáda. Pastier idúci za stádom symbolizuje vzťah k ľuďom, aby ochraňoval svoje ovečky, bol medzi svojimi veriacimi, aby ich sprevádzal a vedel povzbudiť tých, ktorí sú stratení.

Veľmi krásny bol ten moment slávnosti, keď všetci prítomní kňazi blahoželajú novokňazom, niektorí im pobozkajú ruky. Obrovský pocit vdaky za toľkých našich

úžasných kňazov! Naša Banskobystrická diecéza má od soboty už 236 kňazov.

A hoci počas slávnosti vonku zúrila riadna búrka, my vo vnútri kostola sme cítili pokoj a prítomnosť živého Pána. Na konci svätej omše sa novokňazi poďakovali všetkým, ktorí ich sprevádzali na ceste ku kňazstvu, a udelili novokňazské požehnanie svojmu svätiteľovi a všetkým prítomným.

Po kňazskej vysviacke dostali novokňazi svoju pastoračnú dispozíciu, ktorú budú vykonávať Oto Dokoupil vo farnosti Prievidza-mesto; Pavol Kordík vo farnosti Prievidza-Zapotôčky; Martin Lenhart vo farnosti Zvolen-mesto a Zoltán Višťan vo farnosti Bojnice.

Po slávnosti napriek riadnemu dažďu nechýbalo radostné zvítanie sa novokňazov so svojimi rodinami a farníkmi. Nech ich Pán požehnáva, nech sú dobrými Kristovými kňazmi!

Text: Elena Cagánová
Foto: www.bbdieceza.sk

Personálne zmeny v dekanáte

V katolíckej cirkvi, platí že farskí vikári (kapláni) sú po istom čase prekladaní na nové pastoračné miesta, aby nabrali nové pastoračné skúsenosti, osobnostne dozrievali, a tak sa lepšie pripravili na samostatné účinkovanie, ktoré ich čaká.

Tento rok sa daná prax zmien na miestach farských vikárov dotýka nášho dekanátu vo všetkých troch farnostiach, kde farskí vikári pôsobia. Od 1. júla 2024 tu nastávajú nasledujúce zmeny:

Meno a priezvisko	Doterajšie pôsobisko	Nové pôsobisko
Oto Dokoupil	novokňaz	Prievidza-mesto, farský vikár
Pavol Kordík	novokňaz	Prievidza-Zapotôčky, farský vikár
Juraj Ondruš	Handlová, farský vikár	Mošovce, farský administrátor
Michal Martinka	štúdiá v Ríme	Handlová, farský vikár
Martin Mičko	Prievidza-Zapotôčky, farský vikár	Banská Štiavnica, farský vikár
Pavol Škovránek	Prievidza-mesto, farský vikár	Levice-mesto, farský vikár

Pripravil: Jozef Repko

Sväté omše v Prievidzi - letný režim

Kostol	Pondelok až piatok	Sobota	Nedeľa a príkazný sviatok v deň voľna	Príkazaný sviatok v pracovný deň	Prvopiatkový týždeň Po - Pia
Farský Kostol sv. Bartolomeja Prievidza - mesto www.farapd.sk	16:30	06:00 16:30	07:30 09:00 18:00	06:00 12:00 16:30	12:00 16:30
Kostol Najsvätejšej Trojice Kláštor piaristov www.piaristi.sk	6:30 Pia aj 18:30	07:00 18:30	09:30 11:00	06:30 18:30	ako počas bežného týždňa
Kostol Nanebovzátia Panny Márie cintorín	Pohreby Grkat: podľa aktuálnych oznamov	Grkat: podľa aktuálnych oznamov	09:00 rím. kat. 10:30 gr. kat.	17:00 Grkat: podľa aktuálnych oznamov	
Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux Zapotôčky, www.zapotocky.sk	17:30	17:30	08:00 10:00 19:00	07:00 17:30 19:00	ako počas bežného týždňa Ut a Pia aj 7:00 So aj 8:00 Št 10:30 v DSS

Rekonštrukčné práce vo farskom kostole

Sväté omše vo Farnosti Prievidza-mesto počas rekonštrukčných prác vo farskom Kostole sv. Bartolomeja budú od 15.7. do 26.7.2024 iba v Kostole Najsvätejšej Trojice Prievidza - piaristi.

Na základe rozhodnutia ekonomickej farskej rady zo dňa 19.2.2024 sa uskutoční výmena pôvodnej rozvodne za novú, aby spĺňala požadované parametre podľa súčasných platných noriem. Bola vypracovaná cenová ponuka a projektová dokumentácia pre jej realizáciu. Na základe posúdenia zaslaného návrhu cenovej ponuky pre výmenu hlavného rozvážača HR01 v Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi členovia ekonomickej rady odsúhlasili realizáciu výmeny hlavného

rozvážača. Zároveň odobrili aj návrh, aby sa pôvodná regulácia ÚK vymenila za reguláciu riadenú mobilnou aplikáciou. Uvedená realizácia výmeny rozvážača sa bude realizovať v termíne od 15.7. do 26.7.2024. Z uvedeného dôvodu sa presúvajú sv. omše z farského kostola do piaristického kostola, kde budú slúžené aj úmysly, ako ich máme nahlásené. Ďakujeme sa pochopenie.

Harmonogram sv. omší počas prác vo farskom kostole:

	Pondelok až štvrtok 15.7. - 18.7. 22.7. - 25.7.	Piatok 19.7. 26.7.	Sobota 20.7.	Nedeľa 21.7.
Kostol Najsvätejšej Trojice piaristi	06:30 16:30	06:30 16:30 18:30	07:00 16:30 18:30	07:30 09:30 11:00 18:00
Kostol Nanebovzatia Panny Márie cintorín	Pohreby Grkat. podľa aktuálnych oznamov	Pohreby Grkat. podľa aktuálnych oznamov	Grkat. podľa aktuálnych oznamov	09:00 rím. kat. 10:30 gr. kat.

POZVÁNKA

Gréckokatolícka farnosť pozýva na **odpustovú slávnosť** pri príležitosti sviatku jej patrónov, Svätých sedmopočetníkov.

PIATOK - 26.7.2024

16:00

Liturgia sv. Jána Zlatoústeho

16:45

Veľká večiereň s litiou k sviatku Svätých sedmopočetníkov

SOBOTA - 27.7.2024

10:00

Archijerejská svätá liturgia sv. Jána Zlatoústeho, predseda vladyka Peter Rusnák, biskup Bratislavskej eparchie. Myrovanie.

12:00

Spoločný obed a posedenie (pre prihlásených)

Viac informácií a prihlásenie na obed na: www.grkatpd.sk

Sv. Sedmopočetníci - Cyril a Metod (solúnski bratia), Sáva, Naum, Angelár, Kliment, Gorazd (ich priami učeníci), modlite sa za nás!

Všetci sme proroci

Dnes pokračujeme hĺbaním nad múdrosťou a krásou svätej božskej liturgie sv. Jána Zlatoústeho. V predchádzajúcom diele o liturgii sme hovorili o vyznaní viery.

My, gréckokatolíci, používame pri každej liturgii len plné Nicejsko-carhradské (Nicejsko-konštantínopolské) vyznanie viery - možno aj preto, aby sme sa jeho neustálym opakovaním vyhli rôznym herézam, ktoré boli početné na kresťanskom východe (arianizmus, nestorianizmus, apolinarizmus...) a týkali sa hlavne vzťahu božskej a ľudskej prirodzenosti Ježiša Krista.

Plne Boh a plne človek

Nemôžeme prijať žiadneho Ježiša Krista, ktorý by nebol plne Bohom a plne človekom, lebo pre takého by nebolo možné spasit' nás - čiže znova nás spojiť s Bohom. Rôzne herézy hlásali buď morálne zjednotenie Boha a človeka v Kristovi, alebo dokonca znemožnili zjednotenie, lebo mu ubrali jeho človečenstvo, prípadne ho pripravili o jeho božstvo. V Kristovi prichádza ontologické (bytosťné) spojenie a pritom zachovanie rozdielnosti človečenstva a božstva.

Hovoril ústami prorokov

Ďalší článok vyznania viery sa zameriava na Svätého Ducha - „*Pána a Oživovateľa, ktorý vychádza z Otca [i Syna]. Jemu sa vzdáva tá istá poklona a sláva ako Otcovi a Synovi, on hovoril ústami prorokov.*“

Náročky som nechal zátvorky, tak, ako to uvádzajú naše rubriky „[i Syna]“. Vo východných cirkvách sa nie vždy užívalo a užíva spojenie „z Otca i Syna“. Je to preto, že východ sa díval na vychádzanie Svätého Ducha z hľadiska jeho pôvodu - a tým je Otec: „*Keď príde Tešiteľ, ktorého vám ja pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca.*“ (Jn 15,26)

Spor o „filioque“ („i Syna“)

Pôvodne vyznanie viery malo naozaj len „z Otca“. Až v 11. storočí sa zaviedlo

„a Syna“, čo sa v latinčine prekladá ako „filioque“. Z toho aj ten spor dostal názov „spor o filioque“.

Východ sa zameriaval viac na pôvod osôb Trojice. Popri tom doplňujúc, ale nerušiac východný pohľad, západ sa snažil aj o presnejšie vymedzenie osôb Trojice: Ak by Svätý Duch vychádzal len od Otca a rovnako len od Otca vychádza aj Syn, tak aký by bol rozdiel medzi Synom a Svätým Duchom okrem rozdielných mien? Ale keďže Otec, Syn a Svätý Duch sú tri osoby, úplne identické božstvo rozdielne nie vo vlastnostiach len vzťahom k sebe, teda Svätý Duch sa musí vzťahovo líšiť od Syna, inak by sa jednalo o tú istú osobu. A teda Cirkvev rozlíšila, že vzťah Svätého Ducha k Otcovi je definovaný aj skrze Syna „filioque“. Tým sa zabránilo stotožňovaniu Syna a Svätého Ducha v Trojičnej teológii. Formulka „*vychádza z Otca i Syna*“ nie je teda vôbec v spore s pravoverným východným učením o pôvode Ducha. Východ hovorí o vychádzaní ad extra, západ hovorí o pôvode ad intra. Spor o „filioque“ tak nebol nikdy ozajstným teologickým sporom, ale mocenské kruhy východného césaropapizmu ho umelo využili na rozkol v cirkvi, aby sa nemuseli podriaďovať Petrovmu stolcu.

On hovoril ústami prorokov

Výborná stat' na zakončenie gréckokatolíckej rubriky. Proroci plní viery boli akoby ústami Svätého Ducha. Toho istého Ducha, ktorý prebýva v nás. Jeho prejavom je v prvom rade zjavovanie Ježiša Krista v našom živote: „*Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus*“ (Gal 2,20), lebo máme „*Kristovho Ducha*“ (Rim 8,9). A tak v tomto Duchu sme všetci proroci.

Jozef Durkot

... tri otázky pre Andreja Kmotorku, člena Piaristickej fraternity na Slovensku

Počas svätej omše v piaristickom kostole 8. mája 2024 sa konala slávnosť, pri ktorej vstúpili do Piaristickej fraternity na Slovensku ôsmi noví členovia. Dvaja zložili doživotné sľuby a ostatní členovia, patriaci do miestnych fraternít v Prievidzi a v Nitre, si sľuby obnovili na jeden rok. Andrej Kmotorka (32) zložil sľub na dobu neurčitú, čím vstúpil do fraternity definitívnym spôsobom. Zhovárali sme sa s ním o tomto združení veriacich.

1 Piaristická fraternita na Slovensku znie pre nezainteresovaného trochu tajomne. Ako by si stručne priblížil našim čitateľom vaše združenie? Aké má ciele?

Takémuto združeniu v Cirkvi zvykneme hovoriť aj tretí rád. Je to skupina ľudí, ktorí chcú žiť charizmu zakladateľa, priblížiť sa spôsobu života rehoľníkov, vedú apoštolský život služby a snažia sa o kresťanskú dokonalosť. Dodržiavajú určitý spôsob života a modlitby, avšak nežijú v kláštore, ale ako laici spolu so svojimi rodinami a majú bežné zamestnanie. Piaristická fraternita je práve takýmto tretím rádom. Združuje veriacich, ktorí objavili svoje životné poslanie v spoločnosti života svätého Jozefa Kalazanského, teda vo výchove a vzdelávaní mladých. Veľmi jednoducho povedané, keď sme doteraz volali piaristami hlavne pátrov, toto pomenovanie sa vďaka Fraternite vzťahuje aj na laikov, ktorí sú jej súčasťou.

2 Členom Piaristickej fraternity v Prievidzi si už 8 rokov. Čo je pre teba najväčším úspechom vášho pôsobenia v našom meste?

Byť členom Fraternity je v prvom rade osobné zasvätenie. Teda vnútorné rozhodnutie sa žiť podľa vzoru svätého Jozefa Kalazanského. Členovia Fraternity však pomáhajú s rôznymi službami, sú súčasťou Spoločenstva Piar a neformálne vychovávajú mladých, mnohí sú pedagógmi a priamo v škole učia žiakov alebo pomáhajú s duchovnou formáciou našich učiteľov.

V súčasnosti je výraznou službou zakladanie malých modlitebných skupiniek rodičov. Táto aktivita vychádza z toho, aby sme okrem formácie v škole a v spoločenstvách mimo školy pomáhali aj rodičom duchovne napredovať spolu so svojimi deťmi.

3 Ak by to niekoho zaujalo a chcel by tiež takto spolupracovať s Rehoľou piaristov na Slovensku, môže sa tiež pripojiť k vašim aktivitám? Na koho v našej farnosti sa vtedy môže obrátiť?

Predsedníčka Miestnej rady Piaristickej fraternity v Prievidzi je Anežka Kútiková, duchovným správcom je páter Matúš Palaj. Prípadne najrýchlejšim spôsobom kontaktovania je e-mailový kontakt fraternita@piaristi.sk, O členstvo vo Fraternite je momentálne veľký záujem. Dôkazom toho je, že do nej každoročne vstupujú noví členovia, ktorí chcú žiť v piaristickej komunite.

Za rozhovor ďakuje Alojz Vlčko, Foto: Peter Melicherčík

Novinky z piaristickej školy

Školský výlet do Valčianskej doliny

Žiaci sekundy a tercie sa štvrtok 6. júna vybrali na koncoročný výlet do Valčianskej doliny. Čakal na nich zábavný park s viacerými atrakciami. Veľký úspech mal letný tubing - zjazd na gumových kolesách, ako aj vodná šmyklavka či trampolíny. Opekanie špekačiek, nanuky a pekné počasie dotvorili výborný deň prežitý so spolužiakmi.

Hrabovo - čistá fantázia

Žiaci tried 3.G, septimy a 2.H sa vydali na trojdňové dobrodružstvo do Hrabova pri Ružomberku v spoločnosti p. uč. Dallos, p. uč. Hypiusovej, p. uč. Ondrejku a pani asistentky Halaškovej. Prvý deň začal vo voľnejšom tempe, príjemnou večernou grilovačkou a plávaním. Pre zážitky však museli vystrčiť päty z hotela, a tak sa na druhý deň vybrali na hrad Likava a na Sidorovo. Ani únava, ani boľavé nohy ich neprinútili ľahnúť do postele a niektorí odvážlivci sa odhodlali na Tazrániu a zipline. Prechádzku okolo jazera v nádhernom prírodnom prostredí si neodpustil snáď nikto. Posledné chvíle už si iba užívali vo vzájomnej spoločnosti a smútili, že je výletu koniec.

Literárna jar Ondreja Čiliaka

V piatok 7. júna 2024 sa v Hornonitrianskej knižnici v Prievidzi uskutočnilo vyhodnotenie 21. ročníka súťaže Literárna jar Ondreja Čiliaka. Do súťaže sa v tomto ročníku zapojilo 123 autorov z celého Slovenska. Básnické a prozaické súťažné príspevky hodnotila trojčlenná porota slovenských spisovateľov v zložení: Peter Šloser, Iveta Pernišová a Marek Mittaš. Svoje básne do súťaže poslala aj študentka sexty, Natália Korineková. V súťažnej kategórii Mládež do 18 rokov - poézia získala úžasné 1. miesto.

Pripravil: Mário Orság
Foto: archív školy

Koncoročný výlet do Valčianskej doliny

Tri dni dobrodružstva v Hrabove

Natália Korineková bola ocenená v literárnej súťaži

V ústrety škole modlitby III.

V Lukášovom evanjeliu sa dozvedáme, že Ježišovi učeníci prichádzajú k Majstrovi s hlbokou a významnou prosbou: „Pane, nauč nás modliť sa.“ (Lk 2,5) Táto prosba odráža ich potrebu praktického usmernenia, ako sa modliť. Zároveň v sebe ukrýva aj rozmer vlastný každému človeku: potrebu učiteľa - sprievodcu, ktorý by ich sprevádzal pri najdôležitejších veciach v živote.

V škole môže žiak rásť len vtedy, ak nasleduje stopy toho, kto ho predchádzal. V skutočnosti ak bude kráčať v tých istých šľapajach ako majster, bude schopný pochopiť majstrove schopnosti. Pomaly sa v ňom prebudí zmysel pre napodobňovanie, ktorý mu jedného dňa umožní dosiahnuť rovnaké vedomosti: „Ste moji priateľmi, ak budete robiť to, čo vám prikazujem.“ (Jn 15,12) „Ten, kto verí vo mňa, bude tiež konať skutky, ktoré konám ja, a v skutočnosti bude robiť väčšie skutky ako tieto.“ (Jn 14, 12)

Prosba učeníkov

Tieto slová týkajúce sa modlitby učeníci zažili. Keď sú v Majstrovej prítomnosti, priťahuje ich jeho spôsob modlitby, jeho odchod na opustené miesto a jeho vzťah s Otcom, ktorý sa prejavuje aj prostredníctvom vedomia hlboko zakoreneného v nepretržitej modlitbe. Takto sa vzbudila príťažlivosť k tomuto vzťahu synovstva do takej miery, že sa na ňom chceli podieľať aj apoštoli. Kvôli tejto túžbe sa Majster rozhodol naučiť ich modliť sa, čím vznikla skutočná „škola modlitby“. Premenila túžbu na reálnu skúsenosť, ktorá môže formovať ich vzťah s Bohom, a teda aj s ostatnými ľuďmi.

Toto všetko je ozvenou toho, čo Svätý Otec opakovane zdôrazňoval: že modlitba nie je len zbožnou praxou, ale je skôr ako „dýchanie duše“; je vyjadrením hlbokkej a prirodzenej potreby každého človeka. Modlitba je podľa pápeža Františka skutočný dialóg s Bohom, „stretnutie tvárou v tvár s Ním“ (Ranná Meditácia, kaplnka Domus Sanctae Marthae, 15. marca 2018), ktoré je časom počúvania

a odpovedania, v ktorom sa veriaci otvára Pánovej vôli a vedeniu.

V tomto zmysle nám prosba učeníkov ukazuje, že modlitba nie je automatický vzorec komunikácie. Práve naopak, vyžaduje si učenie a disciplínu - cesty, ktoré môže ukázať len Majster. Tak ako učeníci prosili Ježiša, aby ich naučil, ako sa modliť, ani my by sme sa nemali báť požiadať o pomoc, aby sme mohli vstúpiť do dôvernejšieho a osobnejšieho vzťahu s Bohom: najprv od Majstra a potom od tých, ktorí ako duchovní sprievodcovia kráčajú v Pánovej prítomnosti už dlhší čas a naučili sa rozpoznávať jeho kroky a cestu.

Adorácia

Adorácia je prejavom pokory a úcty pred Božou veľkosťou. Pápež vo svojich úvahách často pripomína, že pri adorácii uznávame Božiu zvrchovanosť a našu úplnú závislosť od neho. Táto forma modlitby nás otvára hlbšiemu zmyslu pre úžas a úctu pred Božou všemohúcnosťou a dobrotou, posilňuje našu vieru a dôveru v neho. Je to akt uznania Božieho majestátu nielen ako Stvoriteľa, ale aj ako živého zdroja nekonečnej lásky a milosrdenstva.

Pri adorácii je kresťan povolaný zjaviť sa Bohu s čistým a pokorným srdcom, uznávajúc svoju malosť v prítomnosti božskej veľkosti. Tento druh modlitby si nevyžaduje prosby alebo žiadosti, ale je čistým vyjadrením duše, ktorá sa obracia k Bohu vo vďačnosti a úcte ako pred nestvoreným tajomstvom.

Chvála a poďakovanie

Modlitba chvály a vďaky je vyjadrením radosti a vďačnosti Bohu za jeho ne-

spočetné dary a požehnanie. V chvále oslavujeme Božiu veľkosť, krásu a dobrotu a uznávame jeho živú a životodarnú prítomnosť v našich životoch a vo svete okolo nás. Odpovedáme vd'ačnosťou, ďakujeme za diela Božie od najmenších po najväčšie s vedomím, že každé požehnanie, ktoré dostávame, je znakom jeho nekonečnej dobroty.

Táto forma modlitby nám pomáha pestovať postoj vd'ačnosti. Dokáže formovať náš pohľad na našich bratov a sestry ako na znamenie a svedectvo lásky, ktorou Boh nás miluje.

Príhovorná modlitba

Príhovorná modlitba je modlitba, ktorá najlepšie vyjadruje spoločenstvo svätých; v nej sa modlíme za potreby druhých, prejavujeme solidaritu, porozumenie a súcit. Je dobré zdôrazniť význam tejto formy modlitby ako prejavu kresťanskej lásky a solidarity, ktorá nás spája s druhými a robí nás účastníkmi ich utrpenia a nádejí.

Príhovorná modlitba je mocným nástrojom spoločenstva, prostredníctvom ktorého môžeme priniesť pred Boha potreby sveta a potreby našich bratov a sestier. Takto sa príhovorná modlitba stáva mostom spájajúcim veriacich a ich úmysly, prekračujúc hranice priestoru a času, aby sa navzájom podelili o svoje radosti a utrpenia pred Bohom.

V kontexte Jubilea je milosť plnomocných odpustkov pre verného zosnulého veriaceho zároveň vyjadrením príhovornej modlitby spájajúcej nás so všetkými našimi drahými zosnulými, s ktorými sa jedného dňa budeme tešiť z nebeských dobier.

Prosba

Modlitba prosby odráža našu ľudskú zraniteľnosť a potrebu pomoci. Pri tomto type modlitby predkladáme svoje osobné potreby, najhlbšie túžby a najnaliehavejšie obavy Bohu. Sme povzbudzovaní k tomu, aby sme svoje žiadosti predkladali Bohu

s dôverou a vytrvalosťou a pamätajme, že On je vždy pripravený počúvať naše srdcia: „On nás žiada o vytrvalosť, žiada nás, aby sme boli odhodlaní, bez hanby. Prečo? Pretože klopm na dvere môjho priateľa. Boh je priateľ a priateľovi to môžem urobiť. Neustála, dotieravá modlitba.“ (Ranná meditácia, Kaplnka sv. Domus Sanctae Marthae, 11. októbra 2018) Prosba sa stáva časom dôverného spoločenstva s Bohom. V nej sa naša zraniteľnosť stretáva s jeho nekonečným milosrdenstvom a láskou. Prostredníctvom nej sa učíme hlbšie dôverovať Bohu a zveriť mu celý svoj život, naše starosti, nádeje a túžby.

Podľa: TEACH US TO PRAY, Living the Year of Prayer in Preparation for Jubilee 2025 pripravila Martina L.

Foto: Mária Melicherčíková

Aj južný Libanon zasiahla vojna medzi Izraelom a Palestínou

Vojna uvrhla obyvateľov južného Libanonu do ešte väčšej chudoby, než akou už trpeli v dôsledku hroznej finančnej krízy od roku 2019. Boje totiž priamo zasahujú aj tento región. Cirkev stojí pri ľuďoch, poskytuje im praktickú pomoc a vydáva svedectvo o odvahe.

Obzvlášť postihnuté sú oblasti v blízkosti izraelských hraníc. Oči celého sveta sa upierajú na vojnu v Gaze, ale médiá len zriedka informujú o tom, že jej výsledkom je ozbrojený konflikt, ktorý prebieha v južnom Libanone. Ľudia už majú dost vojny a hluku z rakiet, sú traumatizovaní.

Ľudia bez pomoci

Do niektorých farností v blízkosti izraelských hraníc sa vracajú veriaci. Už im nestačili finančné zásoby a ani príbuzní im nie sú schopní pomáhať. Iba dve farnosti sú takmer prázdne, pretože sú priamo v oblasti náletov a takmer všetky domy tam boli zničené.

Podľa maronitského arcibiskupa Charbela Yusefa Abdallaha ľudia v týchto desiatich farnostiach už nedopestujú úrodu, pretože ich polia sú teraz v zóne konfliktu. Okrem toho mnohé požiare spôsobené bombami zničili obrábané polia a ovocné stromy, čo bude mať vplyv na ďalšie roky. Arcibiskup Abdallah upozorňuje, že všetci títo ľudia, ktorí boli okradnutí o jediný zdroj príjmov, nedostávajú od štátu žiadnu pomoc.

Potraviny i lieky

Biskupi, kňazi, rehoľní bratia alebo rehoľné sestry neopustili región napriek neustálemu nebezpečenstvu. Zostali na blízku ľuďom. Zostávajú s ľuďmi v núdzi a ponúkajú im podporu a útechu.

Aby mohla miestna cirkev, ktorá patrí k najchudobnejším v krajine, pomáhať ľuďom, je závislá od podpory zvonka.

„Našťastie sú tu prítomné katolícke organizácie ako ACN a iné mimovládne organizácie,“ informuje arcibiskup, ktorý je veľmi vďačný za dlhoročnú pomoc nadácie. ACN každý mesiac poskytuje potravinové

balíčky tisícom rodín v núdzi, a tak im dáva životne dôležitú podporu. Okrem toho stovky chorých ľudí dostávajú mesačne pomoc na nákup liekov. Nadácia tiež vybavila zdravotné stredisko v jednej z veľkých farností na podporu miestnych rodín.

Pomôžme aj my trpiacim kresťanom. Modlime sa za nich, modlime sa, aby sa vojna na Blízkom východe čo najskôr skončila. Svoje milodary môžete poslať priamo cez stránku ACN Slovensko, prípadne vložiť v mesiacoch júl - august do misijnej pokladničky vo farskom kostole či odovzdať v sakristii v obálke s označením „Libanon“. Viac informácií nájdete na webovej stránke na www.acnslovensko.sk.

Elena Cagaňová, členka Klubu priateľov misií

Certifikát dobroty

Misionár Jaroslav Jasso srdečne ďakuje všetkým dobrodincom za podporu. Sumou 600 € sme spoločne pomohli zakúpiť ojazdený mikrobús seminaristom v meste Morogo v Tanzánii. Ďakujeme všetkým!

17. - 18. AUGUST 2024

PRIEVIDZSKÁ PÚŤ K NANEBOVZATIU PANNY MÁRIE

SOBOTA

- 16:30 Vešpery (farský kostol)
 16:45 Slávnostný sprievod z farského kostola
 17:30 Modlitba posvätného ruženca (Mariánsky vŕšok)
 18:00 Svätá omša – Jozef Repko (Mariánsky vŕšok)
 19:20 Akatist k Presvätej Bohorodičke
 – Jozef Durkot (Mariánsky kostol)
 20:00 Koncert Simy Magušinovej (Mariánsky vŕšok)
 22:15 Svätá omša a adorácia – Oto Dokoupil
 (Mariánsky vŕšok)

NEDEĽA

- 7:30 Liturgia sv. Jána Zlatoústeho – Jozef Durkot (Mariánsky kostol)
 9:15 Modlitba posvätného ruženca (Mariánsky vŕšok)
 10:00 Slávnostná svätá omša
 – Branislav Koppal, generálny vikár (Mariánsky vŕšok)

Možnosť sv. spovede v sobotu 17:15 – 19:30 a v nedeľu 8:30 – 9:45.

Súčasťou podujatia budú predajné stánky s občerstvením a cukrovinkami.

Realizované s finančnou podporou Trenčianskeho samosprávneho kraja.
 Realizované s finančnou podporou mesta Prievidza.
 Ďakujeme.

Dňa 16. júna 2024 prijalo vo farskom Kostole sv. Terézie z Lisieux sviatosť birmovania 110 birmovancov z farností Prievidza-mesto, Prievidza-Zapotôčky a z piaristickej školy. Sviatosť im udelil banskobystrický diecézny biskup, Mons. Marián Chovanec.

Snažil som sa žiť s veriacimi ako jedna rodina

Po troch rokoch bohatej, plodnej a požehnanej činnosti odišiel z našej farnosti kňaz, ktorý v nej narobil riadny „vietor“ a získal veľa srdc pre Krista. Pán kaplán Pavol Škovránek (31) pôsobí od júla vo farnosti Levice-mesto. Ako hodnotí čas strávený v službe prievidským veriacim?

▪ S akými pocitmi si pred troma rokmi prichádzal ako čerstvý novokňaz do Prievidze?

Hovoriť o pocitoch na začiatku je dosť subjektívne, ale teraz viem, že to bolo čosi fantastické. Chcel som ísť do Prievidze, a keď to vyšlo, tak to bola pre mňa akási výhra, eufória, nesmierne potešenie. Všeobecne do kňazstva som vstupoval s veľkým otáznikom - čo to prinesie. Mal som aj rešpekt, no zároveň som sa tešil na nové výzvy.

▪ Čo z dnešného pohľadu vnímaš v tých začiatkoch ako náročné? A čo ako veci, ktoré ťa v tých prvých chvíľach podržali?

Hneď ako som prišiel, pán farár Marek mi povedal: „Ani sa nevybaľuj, je prvý piatok, ide sa makat' do kostola.“ Bolo náročné hneď vhuť do reality života pastoračného kňaza. Veľa ľudí čakalo v kostole, samé omše, do toho príprava farského pobytového tábora, rôzne stretnutia a pod. Bolo nemožné aklimatizovať sa postupne, všetko sa to tu na človeka valilo až príliš rýchlo. Aj v tomto všetkom ma podržal pán farár, mladí, veriaci, ktorí ma spoznávali, ale aj priatelia, ktorých mám v neďalekých farnostiach Nováky a Sebedražie.

▪ Aké priority pre Prievidzu sa počas tých troch rokov vykryštalizovali v tvojej kňazskej službe?

Celý prvý rok bol o spoznávaní. V seminári nám hovorievali, aby sme počas prvého roka pastorácie/služby nič nové neprinášali, ale skôr sledovali a učili sa. Všimol som si, že vo všeobecnosti tu sú ľudia uzavretejší, zahľadení do hlúbky svojho „ja“. A keďže sme v baníckej

Inštalovanie do služby v Prievidzi, 30. júna 2021

Návšteva malých farníkov na fare

Duchovná obnova s birmovancami v Baďine

oblasti, rozhodol som sa „dolovať“. Chcel som vyhrabať ten poklad, ktorý sa skrýval v ich srdciach. K tomu mi dopomohli nástroje ako normálnosť, ľudskosť, otvorenosť, spontánnosť, úprimnosť, modlitba (adorácia) a ukázanie seba aj so svojimi slabosťami, ukázanie seba ako človeka, ako jedného z nich. Snažil som sa žiť s veriacimi ako jedna rodina - ved' si hovoríme bratia a sestry. Napĺňalo ma, keď sa ktokoľvek dokázal otvoriť, priznať si chybu a povedať: „Zlyhal som, nezvládam to, som slabý/á.“ A následne ak ktokoľvek povedal: „Mám na to, zvládnem to, ved' nie som na to sám/sama.“

▪ **Čím je Prievidza ako farnosť náročná?** Ako často hovoríme na fare, náročná je na „duchovný servis“. Tak radi by sme naplno robili živú pastoračiu - stretká, návštevy rodín, posedenia, vytváranie spoločenských a pod.! Ale až tak to nejde, pretože je tu plno práce s vysluhovaním sviatostí, čo je koniec-koncov aj naše najdôležitejšie poslanie. Neustále spovedáme, pochovávame, riešime úradné záležitosti, počúvame ľudí.

Nájdu sa tu aj nároční ľudia, ktorí si niekedy neuvedomujú, že my nie sme stroje. A ako v každej farnosti, aj tu sú veriaci, ktorí majú dosť svojich problémov, či v rodine, v práci, alebo osobne. Často sme v pozícii psychológov, ale ani to sa donekonečna nedá... Náročnosť tejto farnosti spočíva tiež v jej anonymite, ako to býva vo väčšine mestských farností, do ktorých prichádza veľké množstvo veriacich aj z okolia.

▪ **V čom, naopak, spočíva podľa teba potenciál Prievidze-mesta?**

Jednoznačne vo vytváraní zázemia komukoľvek, v súdržnosti, pomoci, v pozitívnom postoji. Len treba chcieť, premôcť sa a nevytvárať si negatívne obrazy o čomkoľvek. A čo je super, je tu silné modlitebné zázemie, čo prináša veľa ovocia.

▪ **Spája sa ti s Prievidzou nejaký zážitok, na ktorý nikdy nezabudneš?**

Zážitkov bolo veľa. Nejdem ich ani menovať, lebo si ich nechám s vdakou vo svojom srdci. Ale najdôležitejšie sú pre mňa mnohé zázračné uzdravenia - dotyky Boha či už pre mňa, alebo skrze mňa pre veriacich.

▪ **Bliži sa blahorečenie Janka Havlíka. Ty si dostal príležitosť zahrať si v dokumentárnom filme o ňom s názvom Na ceste k dokonalosti. Ako si sa k nakrúcaniu dostal?**

Ako hovorí autor Braňo Valko, vyhliadol si ma pred rokom/dvomi na prvom svätom prijímaní, keď natáčal danú slávnosť. Sám mi povedal, že pri mne ani na chvíľu nezaváhal - hneď vedel, že sa stretol s „Jankom“. Oslovil ma, či by som sa na to dal. Popremýšľal som, doslova som to premodlil - a išiel som do toho. Bodaj by som dosiahol aj ja dokonalosť, bodaj by som sa aj ja dostal do neba...

▪ **Čo bolo v dokumente tvojou úlohou?** Stal som sa hlavnou postavou - Jankom Havlíkom. Nič špeciálne som nerobil, len som sa dostavil na natáčanie do Banskej Bystrice a poslúchal som slová režiséra, ktorý nás všetkých inštruoval. Ale bola to sila... Najmä natáčanie scény Barbarskej noci, keď sme ako rehoľníci (študenti) boli násilne odvedení do pracovných táborov. Ale aj iné časti dokumentu.

Záber z natáčania filmu o Jankovi Havlíkovi

▪ Čím by mohol byť nový blahoslavený inšpiráciou pre dnešných ľudí?

Svojou odovzdanosťou. Janko nikdy nič nerobil sám. Vždy vo všetkom vyzýval Najsvätejšie Srdce Ježišovo, ktoré ho zachránilo pred akýmkoľvek zlými úmyslami druhého človeka. Odovzdal sa do Božích rúk a potom konal. Je to odvážny blahoslavený, ktorý prinášal ovocie svojou prítomnosťou - tam, kde bol.

▪ Nedávno si sa dozvedel meno farnosti, do ktorej odchádzaš slúžiť ďalej - Levice-mesto. S akými pocitmi do nej odchádzaš?

Po otvorení obálky, keď som sa dozvedel miesto môjho nového pôsobiska, som bol nešťastný, chytalo ma zúfalstvo a akýsi vnútorný nepokoj a nepochopenie. Asi som potreboval istý čas, aby som prehodnotil svoje prvotné emócie. Hneď v ten deň som však dostal ako dar prvé záblesky nádeje, že tam bude dobre. Skrze známych sa mi začali ozývať ľudia z Levíc, najmä mladí, ktorí ma na diaľku povzbudili, že „aj keď ho ešte nepoznáme, už teraz ho ľúbime“. Písal som aj email otcovi biskupovi, od ktorého som chcel odpoveď, prečo ma posielajú práve do Levíc. Preto ďalšou kvapkou nádeje bola jeho odpoveď, že Levice ma potrebujú. Po prvej návšteve tejto farnosti, keď som sa prišiel predstaviť a zoznámiť, som zistil, že budem mať nesmierne veľa povinností. Ale verím, že spolu s nimi aj veľa radosti. A aj keď presne neviem, čo ma čaká a do čoho idem, teším sa na túto výzvu a spoločenstvo nových srdc.

Petra Humajová
Foto: archív redakcie

Skautská svätá omša na sviatok sv. Juraja

Redakčná rada časopisu Bartolomej na fare

Prievidzská púť na Mariánskom vršku

Pavol Škovránek - pochádza zo Senca. Teológiu študoval v seminári v Bratislave, v Bádine a posledný rok aj v Nitre. Za kňaza pre Banskobystrickú diecézu bol vysvätený 19. júna 2021. Predtým jeden rok pôsobil ako diakon vo farnosti Banská Bystrica-mesto. Jeho prvým kňazským pastoračným pôsobiskom sa stala farnosť Prievidza-mesto. Od 1. júla 2024 ho Mons. Marián Chovanec ustanovil za farského vikára do farnosti Levice-mesto.

Za čo by ste chceli poďakovať pánovi kaplánovi?

- **Anka:** „Za radostný vzor, ako žiť a prijímať utrpenie, aj keď je ťažké; za príklad čistého, úprimného srdca, ktoré sa do maxima rozdáva v pochopení iných a v láske k ľuďom; za to, že hneď išiel za Pánom, ako mu to dal poznať; za lásku a úctu, s akou sa klania v adoráciách Pánu Ježišovi; za to, že sa za nás modlí a ako Mojžiš stojí pred Pánom a prosí, aby sa Pán Boh zmiloval a zachránil duše. Bol mi na radosť a povzbudenie. Nech ho Pán Boh požehnáva.“
- **Ad'ka:** „Ja by som veľmi chcela poďakovať za výstižné prenádherné kázne, ktoré sa dotýkajú až hĺbky môjho srdca. Za jeho Bohom obdarený hlas - to ako keby nebo spievalo. Vyžaruje z neho radostné úplné duchovno, dostal od Pána veľa darov. On keď má adoráciu, to ako keby som bola v nebi.“
- **Olinka:** „Za dôstojnú poslednú rozlúčku s mojím manželom a povzbudivé slová v ťažkých chvíľach pri jeho strate.“
- **Ľudka:** „Za jeho veľkú úctu a lásku k sviatostnému Kristovi v Eucharistii. Za nádherné modlitby pri adoráciách. Za jeho spovede, pri ktorých sa zmení priam na anjela.“
- **Majka:** „Za celé jeho pôsobenie u nás vo farnosti, ale hlavne za birmovancov. Nesmeli chlapci a dievčatá, ktorí si chceli prípravu na birmovku ‚odtrpieť‘, sa pod jeho láskavou rukou zmenili na smelých a odvážnych kresťanov, na úžasné Božie deti. Mali veľké šťastie. Verím tomu, že zasiat semienko prinesie u nich veľa ovocia.“
- **Terezka:** „Za jeho obrovské nasadenie, s akým on vykonával svoju službu kňaza u nás. Jeho kázne, spovedanie, spev, adorácie, modlitby za uzdravenie, ale aj veľkonočná šibačka a mnohé iné akcie, to všetko si vyžadovalo veľa energie. Získal si všetkých, starších aj mladších. Dostal od Pána mnoho darov a aj ich plne využíva. Len sa za neho modlím, aby preto nespýšnel, aby zostal pokorným kňazom. Zapísal sa do srdiec všetkých našich farníkov a budeme naňho s láskou spomínať.“

Pripravila: Elena Cagaňová

Prežívajme Kristovo prorocké poslanie

Pojem prorok pochádza z gréckeho slova profetes, čo znamená ohlasovateľ, vykladač Božieho zjavenia. Uvedený pojem charakterizuje v Starom zákone Bohom vyvolené osoby, ktoré najmä v časoch spoločenskej a náboženskej krízy vystupovali v Božom mene a ohlasovali Božiu vôľu.

Proroci vyzývali ľud k obráteniu, k zachovávaní Božích príkazov a poukazovali na Božie prislúbenie. Obhajovali hodnoty, ktoré Izrael prijal pri zmluvách uzavretých s Bohom - hodnoty Zákona, ustanovizní a kultu.

Prorok a veštec

V starom Oriente boli nazývaní prorokmi často ľudia, ktorí sa zaoberali mágiou alebo veštením a ktorých iní považovali za súcich, aby prijali od božstva nejaké posolstvo; prípadne sa ľudia na nich obracali s prosbou o radu pred určitým podujatím. Treba si uvedomiť, že veštec a prorok sú vo svojej podstate rozdielne pojmy. Poslanie proroka je spomenuté vyššie, kým veštec je človek, ktorý vie niekomu povedať, aký osud - dobrý či zlý - ho čaká v budúcnosti. Práve preto ľudia vyhľadávajú veštcov.

Veštec pri predpovedaní budúcnosti používa ako pomôcku do sveta tajomstiev rozličné predmety, ako napr. krištálovú guľu, virguľu a pod. Cirkev prísne odsudzuje radenie sa s veštcem, ktorý tvrdí, že pozná budúce udalosti. Je to hriech. Rovnako je nesprávne radiť sa s človekom, ktorý síce netvrdí, že budúcnosť pozná, ale ľudia ho pokladajú za veštca, ktorý má schopnosti budúcnosť predpovedať.

Prorok Amos

Dnes sa v našej téme „Prorok“ chceme zamerať na poslanie proroka Amosa. Ten bol poslaný Bohom, aby zasahoval do sociálneho života svojej doby. Práve v úryvku z Knihy proroka Amosa 7, 12-15, máme pred sebou text, ktorý patrí k jeho videniam. V ňom Amos vysvetľuje Amasiášovi, kňazovi pohanského chrámu: „Nie

som prorok, ani nie som syn proroka, ale som pastier a narezávač poľných fig. Ale Pán ma vzal spoza stáda a Pán mi riekol: „Chod, prorokuj proti môjmu ľudu, Izraelu!”“ (Am 7, 14-15)

Amos vo svojej odpovedi nepotvrďuje, že by bol vidcom, ako ho tituluje Amasiáš. Tiež zdôrazňuje, že nebol ani prorokom, ani synom proroka, a teda nevystupuje z pozície oficiálneho prorockého úradu. Týmto jasne dáva do pozornosti, že sa mu nedostalo tohto úradu ani zo svätyne, ani kráľovským určením a je slobodný od príkazov mocensky nadriadených. Zároveň zdôrazňuje, že sám Pán ho povolal a on je autoritou, ktorej sa podriaďuje a ktorej posolstvo ohlasuje.

Amosovo postavenie bolo vo vtedajšej spoločnosti zaznávané a jeho posolstvo sa bralo na ľahkú váhu. V biblických dejinách sa však práve skupina slobodných prorokov, akým bol aj on, javí ako najvplyvnejšia prorocká skupina.

Osobný údel proroka

Osobný údel proroka obsahuje viacero prejavov, ktoré pomáhajú rozpoznať, že prichádza od Pána. Prvým, najdôležitejším faktom je, že pri výbere proroka iniciatíva patrí celkom Bohu. On ovláda prorokovu osobu, ako to vyjadril Amos: „Pán, Jahve, hovorí, kto by neprorokoval?“ (Am 3,8) Týmto výrokom vyjadruje presvedčenie, že prorokovať je poslaním, pred ktorým niet úniku.

Ďalším údelom proroka je, že posolstvo ovplyvňuje jeho osobný život. Potom sú to skúšky, ktoré prichádzajú v živote proroka a vyvolávajú vnútorný boj. Nakoniec môžeme sledovať, že prorokov prenasledovali a často aj zabíjali, aby ich umlčali, aby

umlčali Boží hlas, ktorý ľudí volal k zmene života a k návratu k vernosti Bohu. Na to naráža aj Ježiš, keď povie: „Jeruzalem, čo zabijaš prorokov?“ (Mt 23,37)

Myšlienka, že smrť prorokov je potvrdením všetkých ich prorociev, naznačuje, že aj Služobník Jahveho sa bude prihovárať za hriešnikov a spasí ich svojou smrťou. Proroci takto spájajú živého Boha s jeho stvorením v jedinečnosti prítomnej chvíle, pričom ich poslanstvo je zároveň obrátené do budúcnosti. Vidia ju, ako sa približuje s dvojitou tvárou: ako trest a ako spása. Práve prorok Amos poukazuje na to, že Boh nemôže len trestať, ale tiež odpúšťa, hoci to nie je povinný urobiť.

Ježiš ako prorok

Naplnením prorociev je Ježišov život zvlášť v tajomstvách Umučenia a Vzkriesenia. Práve tie Ježiš obhajuje pri rozhovore s emauzskými učeníkmi: „*Vy nechápaví a ťarbaví srdcom uverit' všetko, čo hovorili proroci! Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?*“ (Lk 24, 25-27) Už predtým však zástupy spontánne dali Ježišovi titul proroka, vidiac, aké zázračné znamenia urobil: „*Veľký prorok povstal medzi nami.*“ a: „*Boh navštívil svoj ľud.*“ (Lk 7,16).

V rodiacej sa Cirkvi zaujíma titul prorok nie príliš významné miesto. To preto, že Ježišova osobnosť presahuje v každom ohľade prorockú tradíciu: Ježiš je Mesiáš, Služobník Boží, Syn človeka. Autorita, ktorú ma od Otca, je aj jeho vlastná autorita. Jeho poslanie a osoba prevyšujú poslanie prorokov.

Napriek tomu však Kristov príchod na zem neodstránil charizmu prorokovania, ale vyvolal jej rozšírenie (porov. 1 Kor 13,8). Na Turíce sa naplnilo prorocké slovo vyslovené Joelom: „*V posledných dňoch, hovorí Boh, vylejem zo svojho Ducha na každé telo: vaši synovia a vaše dcéry budú prorokovať, vaši mladíci budú mať videnia a vaši starci budú snívať sny.* Aj

na svojich služobníkoch a na svoje služobníčky vylejem v tých dňoch zo svojho Ducha a budú prorokovať.“ (Sk 2, 17-18; Joel 3, 1-2)

Charizma prorokovania

V prvotnej Cirkvi nachádzame viaceré zmienky o charizme prorokovania. Zvlášť apoštol Pavol pripomína, aby sa táto charizma nepodceňovala. Vysvetľuje ju ako charizmu, ktorá pomáha budovať spoločenstvo, slúži na povzbudzovanie a pre potešenie vo viere, pričom je vždy podriadená vrchnosti.

Účasť na Kristovom prorockom úrade, ktorú sme dostali pri krste, nás zaväzuje, aby sme vo viere prijímali evanjelium, hlásali ho svojimi slovami a skutkami a odvážne poukazovali na zlo tak v rodinnom, ako aj v spoločenskom živote, čím odvážne a trpezlivo dosvedčujeme svoju nádej.

Prorocká úloha v Cirkvi prináleží tiež katolíckym školám a univerzitám, kde sa majú formovať muži a ženy stelesňujúci „nové prikázanie“ uskutočnené ako odpoveď na Božie volanie, keď s vierou prijímajú dar osobného povolania a počúvajú katechézu.

Profetizmus (prorokovanie) nevyhasol s apoštolskou dobou. Ťažko by sa dalo pochopiť poslanie mnohých svätcov v Cirkvi, keby sme ho nespájali s prorockou charizmou, ktorá zostáva aj naďalej podriadená pravidlám vysloveným svätým Pavlom. Prežívajme teda účasť na prorockom poslaní Kristovom tým, že o ňom vydáme živé svedectvo najmä životom plným viery a lásky.

Josef Repko

Použitá literatúra:

Komentáre k Starému zákonu. Ozeáš, Joel, Amos. Bratislava: 2015.
X. Léon-Dufour a spol., Slovník biblickej teológie, Trnava: 2015.

Kto je podľa vás dnes prorokom?

- **Angelika (72 r.):** „Neviem, ale myslím si, že každý človek, ktorý to myslí úprimne. A potom náš pán kaplán aj obetavý pán farár.“
- **Majka (52 r.):** „Myslím si, že všetci, ktorí sa snažia plniť Božiu vôľu.“
- **Zuzka (50.r.):** „Prorokom je dnes aj vždy ten, kto plní Božiu vôľu a ‚chodí s Bohom‘. Kto robí, čo sa Bohu páči.“
- **Božka (76 r.):** „Pán Ježiš. Všetko o nás vie.“
- **Mária (75 r.):** „Pápež František.“
- **Anička (65 r.):** „Je to Bohom vyvolený. Všetci len tápeme. Nevie, taká je doba.“
- **Jana (60 r.):** „Je to človek, ktorý žije hodnoverne svoj život podľa kresťanských zásad a zákona. Má vo svojom srdci vpísanú lásku. Veľa zbytočne nerozpráva a dobrými skutkami svedčí o Bohu.“
- **Jolka (80 r.):** „Je to Pán Ježiš, ktorý bol, je a bude.“
- **Alica (76 r.):** „Prorokom je každý, kto sa snaží úprimne žiť podľa viery.“
- **Pavína (48 r.):** „Zdá sa, že už ani niet prorokov, lebo sme farizeji, klameme, až sa nám za ušami práši.“
- **Eva (80 r.):** „Ten, ktorý odovzdáva Božiu pravdu do budúcnosti.“

Pripravili: Anna Gálová a Elena Cagaňová

William Eggleston, Mystery of the ordinary

„Som vo vojne so zjavným,“ povedal americký fotograf William Eggleston, jeden z prvých, ktorí uvideli, že umelecká fotografia nemusí byť len čiernobiela. Keď sa raz priateľovi sťažoval, že v prostredí amerického juhu je obklopený len škaredou nudou, a teda nemá čo fotiť, ten mu poradil, aby fotil práve tú škaredú nudu.

Nie je mnoho dobrých rád a aj z nich väčšina zostane ležať na zemi ako príslovečná rukavica. Eggleston túto zdvihol, vďaka čomu sa stal bez prehánania jednou z najvýznamnejších osobností v histórii fotografie.

Ako Eggleston myslel tú vojnu so zjavným? Slovo *obvious* možno preložiť rôzne - zjavné, samozrejme, banálne. Vztahuje sa k billboardom, čerpacím staniciam, supermarketom, gýčovému porcelánu, malomeštiackym predzáhradkám, hráčom automatov... Rozhliadnite sa okolo seba a doplňte si ďalšie kocky, z ktorých je vystavaný aj náš súčasný svet. Akoby k nám prehováral: „Ja nemám tajomstvo. Nie je to zjavné? Je zjavné, že ho nemám. Nemám ho. Nie. Vidí to aj hlupák, netreba na to vysokú, ale vie to aj 10 z 10 profesorov.“

Tento hlas sa ako filter snaží nasadiť na naše vnímanie. Predovšetkým sa usiluje vyvolať dojem, že nie je, že je totožný s nezaujatým pohľadom - takto sa skrátka veci majú, z tohto materiálu veru bič neupletieš. Hodená rukavica.

Vstupujem do svätej vojny.

Zachraňujem tvár sveta.

V skutočnosti som za idiota. V skutočnosti sme len takí, akí sme pred Bohom, hovoril sv. František. Sme teda krásni a s nami aj svet; veď všetko bolo stvorené skrze Syna a v Ňom tiež vykúpené. Dobrý boj treba bojovať, aby sa skutočná pravda stávala zjavnou. Pocit zmaru dolahne. Viera v tajomstvo sa bude javiť naivná, múdrosť sveta jediná. Rukavica bude opäť na zemi.

Peter Pikulík, OFMConv

Veľká slávnosť v Prievidzi

Pravidelnou a bežnou udalosťou vari v každej farnosti je sviatosť birmovania. Kónáva sa v rôznych časových intervaloch, s rôznym počtom birmovancov. Napríklad pred 19 rokmi prijalo v našom farskom kostole túto sviatosť viac ako 300 mladých ľudí. Dalo by sa povedať, že to bolo veľmi pekné množstvo. V porovnaní s tým, čo sa v našom meste udialo v roku 1942, vyznie však aj toto číslo pomerne skromne.

Dňa 27. septembra toho roku sa po ôsmich rokoch uskutočnila sviatosť birmovania, ktorej slávnostná atmosféra bola opísaná v miestnom časopise *Náš kraj*. V nedeľu ráno o 8:30 hod. pricestoval do Prievidze autom biskup Andrej Škrábik. Ešte v predvečer slávnosti boli na domoch osadené cirkevné a národné zástavy.

V nedeľu sa s radosťou vo veľkom počte zišli obyvatelia na Pribinovom námestí. Tu privítali svojho drahého veľkňaza, biskupa Škrábika. V ulici vedúcej k farskému kostolu, na rohu Steinerovho a Wernerovho domu, bola postavená slávobrána s nápisom „Srdečne Vás vítame!“ Tu očakávali biskupov príchod duchovné osoby, žiaci miestnych škôl, Hlinkova mládež a veriaci na čele so svojim duchovným otcom, farárom Emanuelom Schubertom, vládnym kominárom mesta. Uvítací príhovor predniesol Koloman Novacký. Po príhovore odovzdali dve žiačky biskupovi kytice ruží a klinčekov.

Následne sa za zvuku zvonov pohol sprievod do farského kostola. Počas svätej omše spieval na chóre prievidzský spevokol pod vedením organistu Odkladala. Po omši predniesol svojim milovaným Prievidžanom kázeň kanonik Ján Javorka, ktorý pôsobil v Prievidzi 10 rokov ako kaplán a ktorý tu aj zomrel. Po jeho kázni už nasledoval samotný akt sviatosti birmovania. Dlhé rady birmovancov v celkovom počte 1 000 viedli od oltára až po koniec farskej záhrady za farským kostolom. Pôsobivé bolo ich klačanie okolo kostola.

Na poludnie zvolal opäť zvuk zvonov všetkých birmovancov do kostola k biskupskému požehnaníu. Otec biskup sa otcovsky prihovoril svojim ovečkám.

V poludňajších hodinách prebehlo v starej fare pohostenie za účasti verejných činiteľov. Pred odchodom navštívil biskup miestny kláštor rehoľných sestier, pričom povzbudil sestričky k ďalšej práci.

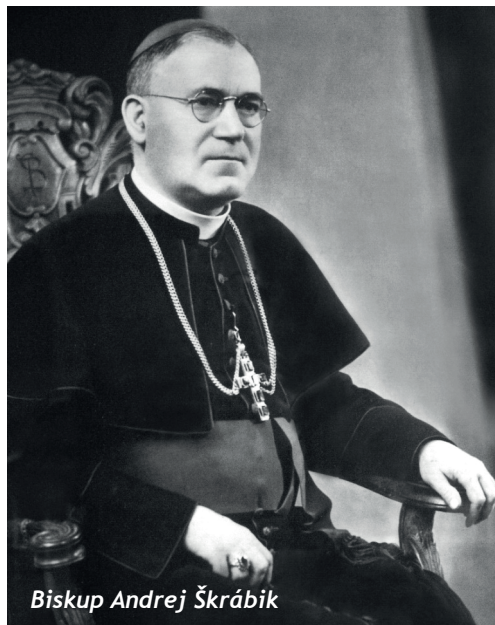
Slávnosť sa konala za veľmi priaznivého, teplého a slnečného počasia. Počas celého jej priebehu bola zrejmá svedomitá príprava na tento veľký deň.

Dodatok:

V dňoch 13. - 14. septembra 1969 sa sviatosť birmovania uskutočnila v Prievidzi po dlhých 21 rokoch. Kapitulný vikár František Haspra vtedy udelil v kostole piaristov sviatosť birmovania 2 400 birmovancom.

Text: Pavol Schmidt, Foto: bystricoviny.sk

Zdroje: *Historia Parochiae*, str. 172-173, 207; *Časopis Náš Kraj*, september 1942

Biskup Andrej Škrábik

Záhorské pamiatky

Slovensko skrýva obrovské množstvo krás. Nie sú to len regióny Liptova, Tatier alebo Oravy. Sú tu nádherné zákutia, ktoré majú svoje *genius loci*. Regióny, o ktorých vieme, ale sme ich asi nikdy nenavštívili. Určite ste už počuli o myjavských kopaniciach, o holičskom kaštieli, o šaštínskej bazilike či Smolenickom zámku.

Putujeme každý rok s priateľmi po menej navštevovaných i známejších regiónoch a spoznávame ich krásy. Teraz opíšem našu cestu na Záhorie.

Podbranč

Vyrazili sme Z Prievidze smerom na Trnavu a potom na Senicu. Treba si pustiť asi aj navigáciu, aby ste našli obec Podbranč. Nad ňou sa vypína hrad, ktorý stráži dlhé storočia slovensko-české hranice. Tie už teraz strážiť netreba, ale aspoň je odtiaľto úžasný výhľad až na českú hranicu. Výstup je skutočne ľahký a zvládnete ho aj s kočíkom.

Holíč

Aj druhá lokalita tohto krásneho kraja je ľahko dostupná. Autom sa dostaneme až takmer k samotnému miestu nášho jediného zachovaného veterného mlynu holandského typu u nás. Je nad Holíčom a dostať sa k nemu pešo od auta trvá asi 5 minút. Ďalších 5 minút potrebujete, aby ste navštívili krásnu vyhlídku, z ktorej je vidno až na Moravu. Je tu aj malý bufetík, kde sa môžete občerstviť.

V centre Holíča určite neobíd'íte neprehliadnuteľný obrovský kaštieľ, ktorý momentálne prechádza rekonštrukciou a ponúka už aj prehliadky. Ak sa vám nechce absolvovať množstvo schodov, určite navštívte aspoň kaviareň. Ponuka je skutočne osviežujúca.

Skalica

Centrom regiónu je Skalica. Je to mesto, v ktorom na slovenskej strane začína Baťov kanál. Ak tu budete, určite ho neobíd'íte a zarezervujte si dopredu výlet, počas ktorého si môžete skúsiť aj riadiť loď. To je však len jedna z atrakcií tohto kraja.

Románska rotunda, nádherné námestie, množstvo chrámov, kultúrny dom, ktorý navrhol Dušan Jurkovič - to všetko patrí k úžasným architektonickým perlám nášho bohatého Slovenska. Určite odporúčame objednať si sprievodcu v miestnom infocentre a ten vám vo vami vybranom čase pútavo priblíži všetky krásy Skalice.

Šaštín

Aby bol váš výlet poznávací i pútnický, určite navštívte našu Národnú svätyňu Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne. Premodnené miesto plné zázrakov dýcha pokojom a láskou našej Matky. Ideálne je, keď si to naplánujete tak, aby ste tu boli prítomní aj na svätej omši. Religiozita tohto miesta je v tom čase úžasná.

Smolenice

Ak vám ešte nestačilo zážitkov, na ceste domov môžete v letných mesiacoch navštíviť kaštieľ Smolenice. Rodina Pálfyová ho zrekonštruovala do dnešnej podoby. Prestavala ho na nádherný romantický palác, z ktorého uvidíte Malé Karpaty ako na dlani. Aj týmto spôsobom môžete spoznávať krásy daného regiónu.

Text a foto: Branislav Bullo

Plavby sv. Pavla v Stredomorí, 2. časť

8.

Záliv sv. Pavla, Malta, 6. 3. 2022

Predchádzajúci mesiac sme sa pozreli na prítomnosť sv. Pavla na ostrove Cyprus. Známe je aj jeho stroskotanie na ostrove Malta. Minule som chcel písať o oboch, ale zrazu toho bolo tak veľa, že som text musel rozdeliť. A pritom vznikla chyba v podnadpise, kde bolo uvedené, že Pafos je na Malte. Pafos je, samozrejme, správne na Cypre (a tiež dátum mal byť 3. 3. 2019). Prosím, ospravedlňte túto chybu z nepozornosti.

„Nedeľu dnes venujeme miestu stroskotania sv. Pavla. Autobusom č. 31 ideme najprv do Mosty, prestupujeme pri zaujímavom kostole - má masívnu kupolou, ktorá je podľa zdrojov VisitMalta, treťou najväčšou v kresťanskom svete. Počas 2. svetovej vojny ju prerazila nemecká bomba a dopadla do vnútra kostola, výbušný systém však zlyhal. Vracia tomu Maltský zázrak. My dnes môžeme obdivovať kazetový strop kupoly a fresky. Replika tejto bomby je umiestnené vo vedľajšej miestnosti. Pokračujeme ďalším spojom do Zálivu sv. Pavla (a rovnomenného sídla). V roku 60 AD počas plavby do Ríma na ostrove stroskotal sv. Pavol, ako sa dočítame v Sk 28, 1-10. Traduje sa, že Kaplnka stroskotania sv. Pavla je práve na mieste, kde domáci rozložili vatru a stroskotancov ľudsky prijali. Neďaleko smerom na Mostu leží aj miesto, kde sa traduje, že mal pozemky Publius, ktorého otca sv. Pavol vyliečil. Toto miesto je však na súkromných pozemkoch a nie je prístupné verejnosti. Vo vzdialenejšom Rabate (historické centrum ostrova) sa zasa nachádza aj jaskyňa sv. Pavla, v ktorej údajne prebýval počas pobytu na ostrove. To je ale na výlet v iný deň.

Kaplnka stroskotania sv. Pavla je nenápadný kostolík medzi ulicami a obytnými budovami. Po vonkajších stenách sú pod klenbami kamenné tabule s citátom zo Skutkov apoštolov v niekoľkých jazykoch. Vnútri sa práve pripravuje nedeľná sv. omša v maltčine (my pôjdeme inam na anglickú). Už od kaplnky je výhľad na záliv, pokračujeme po nábřeží, naproti sa nachádzajú Ostrovy sv. Pavla a v pozadí ostrov Gozo.

Dóm v Moste

V marci tu je ešte relatívne chladno, vietor dvíha vlny a na skalách bezvládne hynú medúzy. V zime sem prišiel aj sv. Pavol; už chápem, prečo boli vďační za vatru. My sme sa zohriali aspoň horúcou kávou/kapučinom v kaviarni na skalnatom brehu zálivu. Skaly, ktoré zdržali sv. Pavla na tomto ostrove na tri mesiace. I za tak krátky čas vykonal veľa zázrakov a zasiať semienka viery v Krista, ktorá zásadne ovplyvnila ďalšie dejiny tohto malého Stredomorského súostrovia.

Boh si i tragédiu, za ktorú stroskotanie považujeme, použil na rast svojho kráľovstva.“

Marek Šimurka

Použitie zdroje: Malta and Gozo - Islands of Faith. VisitMalta. <https://www.visitmalta.com/en/info/brochures/>

Prorok svojej doby

Janko Havlík

Ako to v jednej zo svojich kázni povedal náš bývalý pán dekan Vladimír Slovák, prorok v biblickom ponímaní nie je jasnovidec ani veštec. Je to človek, ktorý vidí, čo Boh chce, aby sme v danej chvíli robili. A takýmto prorokom bol aj mučeník komunistického režimu, onedlho blahorečený Ján Havlík. Ocitol sa v neutešenej situácii, no napriek tomu v pokore a láske hľadal pravdu o sebe aj iných. Hľadal cestu, akou sa aj za daných okolností dostať bližšie k Bohu.

Janko Havlík sa narodil 12. februára 1928 v dedine Vlčkovany (dnes Dubovce) v chudobnej rodine ako najstarší zo štyroch detí. Bol šikovný a húževnatý. To sa prejavilo aj v jeho túžbe po štúdiu, keď ako 11-ročný začal študovať na Meštianskej škole v Holíči. Denne do nej musel pešo prejsť osem kilometrov, ale to ho neodradilo. Neskôr sa vzdelával na Masarykovom štátnom gymnáziu v Skalici. Učil sa katechizmus, latinčinu, francúzštinu a nemčinu.

Túžba po reholi

Janko sníval o reholnom živote. Inšpiráciou sa mu stala jeho teta Angela, ktorá vstúpila k vincentkám a prijala reholné meno Modesta. V roku 1943 odišiel do Banskej Bystrice, kde ako zverenec Apoštolskej školy Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul študoval na Gymnáziu Andreja Sládkoviča. Zmaturoval až po tom, čo moc v krajine prevzali komunisti, v roku 1949. Následne absolvoval noviciát v reholi vincentínov v Ladcoch. Vo formácii pokračoval v kláštore v Banskej Bystrici. No nepobudol tam dlho. Počas Akcie K2 vtrhla v noci z 3. na 4. mája 1950 Štátna bezpečnosť do mužských kláštorov na Slovensku a kňazov a rehoľných bratov vyviezla v pripravených autobusoch do sústredovacích táborov. Janko sa dostal do „preškološovacieho ústavu“ v Kostolnej pri Trenčíne a následne na nútené práce na stavbu „Priehrady mládeže“ do Nosíc pri Púchove.

Po troch mesiacoch poslali Janka domov, no on sa rozhodol zostať verný svojmu povolaniu. Spolu s bratom Tonkom odišiel do

Nitry za tetou Modestou a v skrytosti pokračoval vo formácii. Zároveň sa zamestnal ako účtovník v nábytkárskom podniku. Ani táto snaha priblížiť sa k cieľu stať sa kňazom netrvala dlho. Tajní bohoslovci boli 29. októbra 1951 odhalení a dostali sa do vyšetrovacej väzby v nitrianskej väznici.

Utrpenie výsluchov

Po výsluchoch plných kriku, kopancov a hrubej sily bol 24-ročný Janko spolu s ostatnými prevezený do Justičného paláca v Bratislave a v roku 1953 bol odsúdený na 14 rokov väzenia. Po odvolaní bol rozsudok zmiernený na 10 rokov. Pred tým, ako Janko nastúpil na výkon trestu, svojej plačúcej mame povedal: „Neplačte, mamka. Mali sme prinášať Bohu obeť na oltári, teraz mu dvíhame namiesto hostií vlastné utrpenia a životy.“

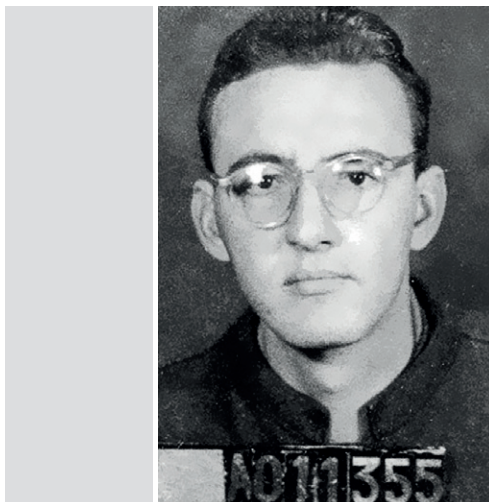
Pod označením MUKL („Muž Určen K Likvidácii“) si Janko Havlík - teraz číslo AO 11355 - začal odpykovať svoj trest v úradných baniach v Jáchymove. Pracovnú náplň vykonával na viac ako sto percent. Nezanedbával ani duchovný život. Tajne prekladal, prepisoval a medzi väzňami šíril náboženskú literatúru. Veľa sa modlil a žil vo veľkej odovzdanosti. Tým evanjelizoval aj svojich spoluväzňov a učil ich, ako duchovne prežívať otrocké práce, do ktorých boli nútení. Táto jeho snaha neušla štátnym orgánom. Za „marenie prevýchovy väzňov“ dostal Janko rok väzenia navyše.

V „bielych rukavičkách“

Od jesene 1958 bol Janko vo väzení Ružyně

v Prahe, kde prebiehalo tzv. „mučenie v bielych rukavičkách“. Obet' izolovali v cele bez okien a vystavovali ju pôsobeniu elektriny, omamovali ju psychotropnými látkami či mučili rôznymi zvukmi (cirkulárka, vrtačka...). V roku 1960 bolo následkom mučenia už jeho zdravie také slabé, že ho poslali do vojenského lazaretu vo Valdiciach a odtiaľ ako „nepoužiteľného“ do väzenskej nemocnice v llave. 29. októbra 1962 bol prepustený na slobodu, aby sa nestal „mučeníkom režimu“ a nezomrel vo väzení. ŠtB ho však neustále sledovala. Nasledujúce roky prežil Janko na striedačku v nemocnici či doma. Niekedy chodil, inokedy sa, pripútaný k lôžku, nevládal ani posadiť. Napriek podlomenému zdraviu začal hľadať možnosti, ako by sa mohol zamestnať, aby rodine finančne pomohol. Vianoce 1965 boli jeho poslednými. Po náhlom zlepšení zdravotného stavu ho na Štedrý deň ráno prepustili z nemocnice, a tak ich ešte mohol stráviť so svojou rodinou. Posledný list, ktorý napísal, obsahoval pranie, aby „každý deň znamenal pre nás vždy nové a nové Vianoce“. Zomrel 27. decembra 1965 ráno cestou k lekárovi, keď chcel ešte pred tým zaniest' pokazené rádio mame do opravy. Príčinou jeho smrti bolo zlyhanie srdca. Našli ho opretého o smetný kôš v jednej skalickej ulici. Aj napriek dlhému utrpeniu našiel Janko Havlík spôsob, ako porozumieť Božiemu

hlasu v situácii, v ktorej sa ocitol. A stal sa tak prorokom pre iných. Dôkazom toho je páter Opálka, pôvodne lekár v nemocnici, ktorý sa o Janka staral. Svedectvo Jankovej viery ho uchvátilo natoľko, že sa po jeho smrti rozhodol stať tým, kým Janko nikdy byť nemohol - kňazom namiesto neho. Za inšpiratívnu osobnosť uznal Janka Havlíka aj Rím. Blahorečený bude 31. augusta 2024 v Šaštíne.

Pripravila: Petra Humajová
Foto: www.hnonline.sk/history

Životopisné údaje: Viliam Judák: Boží priatelia - Slovenské martyrológium; Nezlomný - katechézy pre mladých o živote Jána Havlíka

Spomienka

„Osud vám nedoprial dlhšie s nami byť, ale v našich srdciach budete navždy žiť.“

Dňa 25. júla si pripomenieme 22. výročie, keď si Pán povolal do večnosti našu drahú **Vilmušku Jamrichovú**. Dňa 30. júna sme si pripomenuli 15. výročie úmrtia nášho drahého **Štefana Jamricha** a dňa 29. mája sme si pripomenuli 6. výročie od chvíle, čo si Pán k sebe povolal nášho drahého manžela, otca, starého otca a svokra **Dušana Krakovika**. Kto ste ich poznali, spomínajte s nami v tichej modlitbe. Smútiaca rodina.

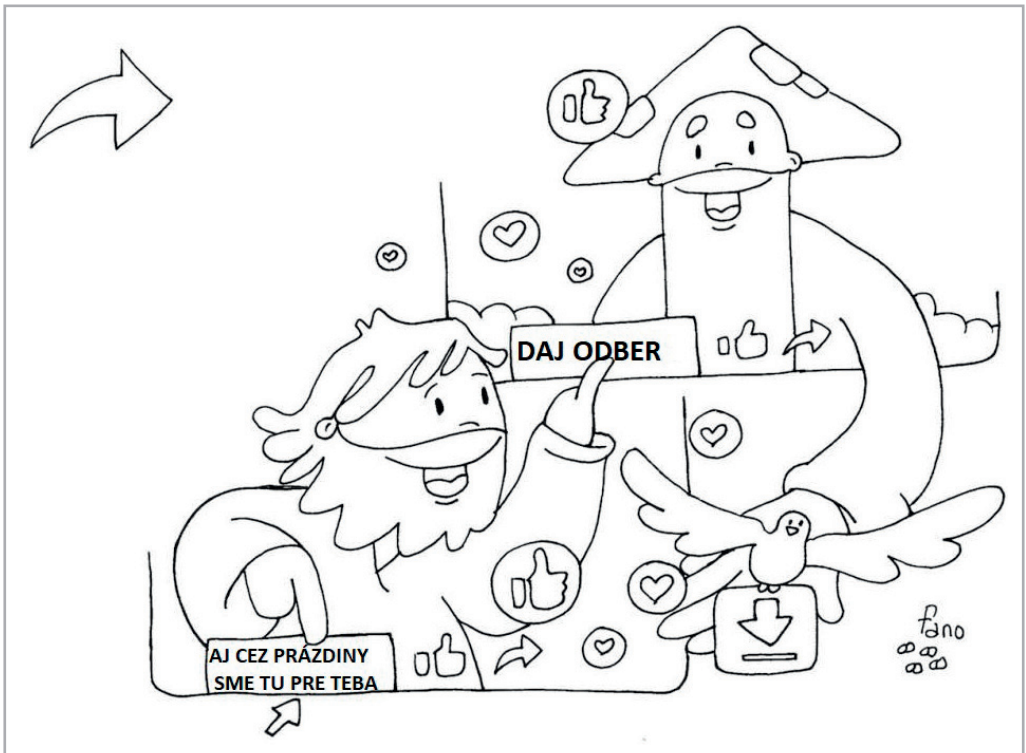
Ahojte, kamaráti!

Tak sme sa dočkali... Sú prázdniny! Verím, že nebudete mať prázdniny aj od modlitby a ostanete napojení na Pána Ježiša stále – minimálne ako na wifi. Duch Svätý je takým našim signálom, ktorý nás neustále spája v láske s Pánom Ježišom aj s našimi blízkymi.

Prajem vám, ale samozrejme, aj sebe, aby sme nikdy nestratili pripojenie na Nebeského Otca. Nech nám v tom pomáha i naša nebeská Matka Panna Mária a nech nás stále ochraňuje aj počas prázdnin!

Nezabudnite nebeskému Ockovi poďakovať za všetku pomoc počas celého školského roka. Majte veľa krásnych zážitkov, oddychu, príjemných stretnutí a načerpajte nové sily – i tie duchovné!

„Milovať zajtrajšok znamená dať to najlepšie zo seba už dnes!“ bl. Carlo Acutis

- 2.7. Návšteva Preblahoslavenej Panny Márie
- 5.7. sv. Cyril a Metod, slovanskí vierozvestcovia (štátny sviatok)
- 16.7. Panna Mária Karmelská
- 26.7. Sv. Joachim a Anna, rodičia Preblahoslavenej Panny Márie

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

OSEMSMEROVKA

Po vyškrtaní všetkých použitých slov vám zostane 13 písmen, ktoré tvoria doplnenie výroku matematika Johna Lennox: „*Udivuje ma, keď od nás dnes seriózni myslitelia stále žiadajú, aby sme si vybrali medzi Bohom a vedou. To je ako žiadať ľudí, aby si vybrali medzi Henrym Fordom a (dokončenie v tajničke).*“

K	P	I	B	Ú	R	K	A	O	H	N	I	S	K	O	H	Ľ	U	Z	A
R	R	Ň	Ž	Ž	A	Ô	O	U	E	R	E	T	E	N	O	Y	P	E	C
Á	E	E	O	I	K	Ň	L	L	A	S	T	U	C	H	L	I	N	A	S
S	R	Š	S	N	Š	P	A	K	E	E	A	D	I	N	H	L	I	V	A
A	O	R	T	A	I	I	I	K	O	N	A	Ň	N	L	N	Ž	A	I	P
O	D	S	E	K	D	O	A	S	O	O	O	A	A	I	U	L	A	N	O
N	C	A	Ň	Ó	U	L	L	E	T	O	N	N	R	N	C	P	I	E	T
O	C	E	R	O	B	D	O	D	Z	E	I	N	H	S	I	E	I	R	S
K	L	A	Á	O	S	A	U	O	Ž	T	B	L	A	T	O	J	V	N	S
N	P	D	V	N	P	V	E	N	T	I	L	N	O	E	M	Ú	A	O	A
L	O	D	R	E	N	I	N	A	A	U	T	R	É	N	I	N	G	R	L
S	T	R	Ú	H	A	D	L	O	Ď	J	A	T	L	A	S	P	R	A	K

Použité slová:

ATLAS, AUTO, BLATO, BOREC, BUDIŠKA, BÚRKA, CEPY, DIVADLO, DUNAJ, HLIVA, HLOH, HLUZA, HNIDA, HNIEZDO, HRANICE, HRDLO, IHLAN, IKONA, IRAK, ISTEBNÉ, JÚN, KLAS, KOLENO, KÔŇ, KRAJINA, KRÁSA, KRESADLO, LANO, LETO, LOĎ, LOVEC, LUPINA, NETERE, NIVA, NORA, OBLAK, OCEÁN, ODRENINA, ODSEK, OHNISKO, OKAŇA, OSTEŇ, PARÓDIA, PASCA, PLUH, PORADA, PRAK, PREROD, SENO, SLNKO, SRŠEŇ, STENA, STOPA, STRÚHADLO, STUDŇA, STUHLINA, SVAL, TRÉNING, ÚŽERA, ÚŽINA, VENTIL, ŽENA

Tajnička krížovky z minulého čísla znie: „židov pohoršenie a pohanov bláznovstvo“.

Pripravila Mária Suríková

Farská kronika od 2. júna do 30. júna 2024

Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:

Betrix Stella Astol Centena
Michaela Chudá
Megan Belianská
Tomáš Pavlák
Anabel Flekáčsová
Matej Púčík
Maxim Ježík
Roman Bobocký
Nina Kučeráková

Manželstvo uzavreli:

Erik Žibek - Lucia Ševčíková
Patrik Brablec - Kristína Pažická
Igor Podmajerský - Barbora Matošová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Mária Uhliarová, 88 r.
Bohumír Vrtiel, 74 r.
Paulína Sedláková, 99 r.
Karol Schmidt, 92 r.
Ján Petráš, 73 r.
Jozef Radosa, 88 r.
Alžbeta Škopcová, 82 r.
Mária Jánošíková, 69 r.
Tibor Pondela, 79 r.
Augusta Matieskova, 95 r.
Soňa Kvetová, 87 r.
Vladimír Podolec, 80 r.

Hľadáme spolupracovníkov do redakcie

*Ak máte dar tvorivosti, viete písať alebo
cítite povolanie akokoľvek inak pomáhať
farskému časopisu Bartolomej, budeme
radi, keď sa nám ozvete a pridáte sa
k nám. Píšte na: bartolomej@farapd.sk.*

BARTOLOMEJ ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,70 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori:

Jozef Repko, Pavol Škovránek,
Jozef Durkot, Peter Valachovič,
Elena Cagáňová, Anna Gálová, Štefan
Kollár, Mária Melicherčíková, Mário
Orság, Mária Pytlová, Eva Trepáčová,
Miroslav Turanský

Kontakt:

tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:

str. 1 - Silvia Kobelová
str. 2 - Alojz Vlčko
str. 35, 36 - Mária Melicherčíková

Tlač: Patria I., spol. s r. o.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Sviatosť birmovania v Kostole sv. Terézie z Lisieux, 16. júna 2024

Rozlúčkové omše s pánom kaplánom Pavlom Škovránkom, 22. a 23. jún 2024

